

Na osnovu člana 9. stav 4. i člana 10. stav 3. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/01), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK

O STRUČNOM PREGLEDU SJEMENSKOG USJEVA POLJOPRIVREDNOG BILJA

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se način i postupak provođenja stručnog pregleda nad sjemenskim usjevom poljoprivrednog bilja, stepen stručne spremlje lica koje obavlja stručni pregled, kategorija sjemena do koje je dopušteno sjeme umnožavati, jedinstvene metode za obavljanje stručnog pregleda za određene vrste poljoprivrednog bilja, kontrolno polje te obrasci prijave, evidencija zasijanih sjemenskih usjeva, zapisnika, uvjerenja, izvještaja i knjiga evidencije o izdatim uvjerenjima, koji se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 2.

Stručni pregled nad sjemenskim usjevom poljoprivrednog bilja, u smislu ovoga pravilnika, jest obavljanje obaveznog pregleda sjemenskih usjeva žitarica, industrijskog, krmnog i povrtnog bilja i krompira radi utvrđivanja porijekla upotrijebljenog sjemena, čistoće vrste, autentičnosti i čistoće sorte, kategorije sjemena, zdravstvenog stanja usjeva i drugog što je propisano ovim pravilnikom. Zdravstveno stanje sjemenskih usjeva utvrđuje se na osnovu propisa o zaštiti bilja od bolesti i štetočina - Zakon o zaštiti bilja od bolesti i štetočina koje ugrožavaju cijelu zemlju i Zakon o zaštiti bilja od bolesti i štetočina ("Službeni list Republike BiH", broj 13/94) i propisa donesenih na osnovu citiranih zakona.

Stručni pregled nad sjemenskim usjevom poljoprivrednog bilja može obavljati lice sa (najmanje) stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/1) poljoprivrednog fakulteta ratarskog ili opšteg smjera, sa najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Član 3.

Vrsta, sorta, kategorija, kvalitet i porijeklo sjemenskog materijala upotrijebljenog za proizvodnju, odnosno umnožavanje sjemena utvrđuje se na osnovu uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva i deklaracije o kvalitetu sjemena, uz otpremnicu.

Za upotrijebljeni sjemenski materijal koji potiče iz uvoza, porijeklo sorte, vrste i kategorije sjemena utvrđuje se na osnovu certifikata o sortnosti izdanog od ovlaštene institucije zemlje izvoznice, kvaliteta sjemena na osnovu certifikata o kvalitetu sjemena, a zdravstveno stanje na osnovu certifikata o zdravstvenom stanju, uz otpremnicu i obavezan zdravstveni pregled na graničnom prijelazu u skladu sa odredbom člana 21. Zakona o zaštiti bilja od bolesti i štetočina koje ugrožavaju cijelu zemlju.

Član 4.

Predusjev na zemljištu na kojem je zasnovan sjemenski usjev utvrđuje se na osnovu dokumentacije o korištenju tog zemljišta u prethodnim godinama i neposrednim uvidom na licu mjesta.

Predusjev nakon kojeg će se uzgajati sjemenski usjev ne smije biti u suprotnosti s uzgojem vrste ili podvrste sjemena koje se namjerava proizvoditi.

Član 5.

Čistoća vrste, autentičnost i genetska čistoća sorte odnosno linija ili roditeljskih komponenata utvrđuje se pregledom usjeva u fazama razvoja kada su svojstva najbolje izražena na biljkama usjeva.

Član 6.

Pregledom općeg stanja i razvoja sjemenskog usjeva utvrđuju se izgled i ujednačenost usjeva, njegov porast, te druga značajna svojstva biljaka te vrste, odnosno sorte.

Član 7.

Pregledom prostorne izolacije utvrđuje se udaljenost sjemenskih usjeva od drugih usjeva iste ili drugih vrsta ili sorti s kojima može doći do križanja, prema tabeli broj 4., koja se nalazi u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 8.

Pregledom zakorovljenosti sjemenskog usjeva utvrđuje se stepen prisutnosti pojedinih vrsta korovskih biljaka u sjemenskom usjevu, a naročito vrsta korova koje utiču na upotrebnu vrijednost sjemena.

Član 9.

Proizvođač sjemena dužan je podnijeti prijavu za stručni pregled nad sjemenskim usjevom naučnoj ili naučno- istraživačkoj ustanovi (u daljem tekstu: ovlaštena ustanova) koju ovlasti federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar) nakon obavljene sjetve, odnosno sadnje, a najkasnije 30 dana prije prvog pregleda.

Uz prijavu obavezno se prilaže:

1. uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva, a za sjemenski materijal iz uvoza certifikat o sortnosti izdat od ovlaštene institucije zemlje izvoznika;
2. ugovor o kooperaciji s drugim proizvođačem sjemena;
3. deklaracija o kvalitetu sjemena poljoprivrednog bilja (uz otpremnicu);
4. skica lokacije parcele na kojoj je zasijan sjemenski usjev.

Prijava se podnosi na obrascu broj 1., koji se nalazi u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 10.

Za svaku vrstu, sortu, odnosno hibrid sjemenskog usjeva mora se obaviti određen broj pregleda u toku vegetacije, odnosno poslije ubiranja sjemenskog usjeva, na način utvrđen Jedinstvenim metodama za obavljanje stručnog pregleda sjemenskih usjeva, koje se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Sjemenski usjev može se priznati nakon obavljenih obaveznih pregleda propisanih ovim pravilnikom.

Stručni pregled nad sjemenskim usjevom obavlja se u prisutnosti proizvođača sjemena, odnosno odgovornog lica.

Član 11.

Nakon svakog obavljenog stručnog pregleda nad sjemenskim usjevom sastavlja se zapisnik na obrascima br. 2, 3, 4. i 5., koji se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Zapisnik se sastavlja u tri primjerka, dva primjerka zadržava ovlaštena ustanova koja je vršila stručni pregled, od kojih jedan primjerak ovlaštena institucija dostavlja Federalnom ministarstvu poljoprivrede,

vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo). Treći primjerak ostaje proizvođaču poljoprivrednog sjemena.

Zapisnik iz stava 1. ovog člana sastavlja se posebno za svaku parcelu sjemenskog usjeva.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, sa više parcela iste vrste, sorte i kategorije sjemenskog usjeva i istog proizvođača sjemena može se sastaviti jedan zajednički zapisnik ako se obaveznim pregledom utvrdi da su na tim parcelama svi bitni elementi stručnog pregleda iz čl. 4, 5, 6, 7. i 8. ovog pravilnika potpuno identični.

Član 12.

Nakon provedenog stručnog pregleda nad sjemenskim usjevom i na osnovu nalaza i zapisnika stručnog pregleda, ovlaštena ustanova izdaje uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva u roku od 15 dana od zadnjeg pregleda za certificirano sjeme prve, druge i treće generacije, te dvolinijskih, trolinijskih i četverolinijskih hibrida, a za krompir u roku od 45 dana od zadnjeg pregleda. Za proizvedeno predosnovno i osnovno sjeme i sjeme samooplodnih linija uvjerenje izdaje oplemenjivač sorte.

Uvjerenja se izdaju na obrascu broj 6., koji se nalazi u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 13.

O obavljenom stručnom pregledu nad sjemenskim usjevom ovlaštena ustanova je dužna izvještavati Federalno ministarstvo jednom godišnje, oplemenjivač sorte ovlaštenu ustanovu, najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Izvještaj se dostavlja na obrascu broj 7., koji se nalazi u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 14.

Ovlaštena ustanova odnosno oplemenjivač sorte obavezan je voditi evidenciju o usjevu za proizvodnju sjemena prema propisanim obrascima 1.a i broj 8., koji se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u obliku knjige.

Član 15.

Uz knjigu evidencije osniva se zbirka dokumenata u koju se unose dokumenti izdati u vezi s obavljenim stručnim pregledom ako pregledani usjev odgovara uslovima proizvodnje, i to:

1. zapisnik o obavljenom stručnom pregledu nad usjevom;
2. uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva i
3. svjedodžbe o zdravstvenom stanju usjeva.

Član 16.

Proizvođač sjemena može, zavisno o vrsti bilja, umnožavati sjeme do kategorije:

1. strne žitarice (pšenice, ječam, zob, raž, tritikale), heljda i proso - certificirano sjeme druge generacije (C2);

"Službene novine Federacije BiH", br. 14/04

2. kukuruz-jednostruki (SC), dvostruku (DC) i trostruki hibrid (TNJC);
3. soja, uljana repica, uljana rotkva, tikva te konoplja - certificirano sjeme druge generacije (C2);
4. suncokret F1 - prva generacija;
5. šećerna repa - certificirano sjeme prve generacije (C1);
6. krompir, povrće i lan - certificirano sjeme treće generacije (C3);
7. sorte krmnog bilja (lucerka, djeteline, trave, lupina i ostalo) - certificirano sjeme druge generacije (C2);
8. hibridi krmnog bilja - F1 prva generacija;
9. duhan - F1 prva generacija
10. povrće standardno sjeme. Standardno sjeme povrća proizvodi se umnožavanjem certificiranog sjemena treće generacije ili viših kategorija. Standardno sjeme povrća ne može se koristiti za daljnje umnožavanje, a genetska čistoća standardnog sjemena mora ispunjavati norme za certificirano sjeme treće generacije (C3), utvrđene u Tabeli broj 3., koja se nalazi u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 17.

Uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva izdata do dana stupanja na snagu ovog pravilnika ostaje na snazi i nakon stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 18.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o jedinstvenoj metodi za vršenje stručne kontrole nad proizvodnjom poljoprivrednog sjemena i o obrascu uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva ("Službeni list SRBiH", broj 39/82).

Član 19.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-02-7-1/04
5. februara 2004. godine
Sarajevo

Ministar
Marinko Božić, s. r.

JEDINSTVENE METODE

ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA SJEMENSKIH USJEVA

A. METODE ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA NAD SJEMENSKIM USJEVIMA ŽITARICA

I. Strne žitarice, heljda i proso

Za strne žitarice (pšenicu, ječam, zob, raž, tritikale), heljdu i proso obavezna su najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u punoj cvatnji biljaka, klasanju ili metličenju. Tim se pregledom utvrđuje genetska čistoća sorte, odnosno čistoća vrste, prisutnost korova, ujednačenost i opšte stanje te polijeganje usjeva.

Drugi pregled obavlja se kad su biljke u voštanoj zriobi. Tim se pregledom utvrđuje postotak primjesa drugih vrsta i sorata, genetska čistoća sorte, prisutnost korova i opće stanje te polijeganje usjeva.

Usjev strnih žitarica priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da su bili ispunjeni uslovi u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 1;
- b) da su bili ispunjeni uslovi za prostornu izolaciju u skladu s normama utvrđenim u tabeli 4;
- c) da je polijeganje biljaka u usjevu manje na 20 % površine u vrijeme prvog pregleda (ako je usjev pogađao samo na jednom dijelu parcele, neće se priznati taj dio parcele);
- d) ujednačenost usjeva ocjenjuje se ocjenom od 1-5.; usjevi ocijenjeni ocjenom 1 potpuno su ujednačeni i sposobni za žetvu na ukupno zasijanoj površini, a usjevi ocijenjeni ocjenom 5 ne zadovoljavaju kriterijima sjemenskog usjeva (ocjenom ujednačenosti ocjenjuje se bujnost, pokrovnost, razvojna faza usjeva, oštećenost usjeva vremenskim nepogodama i agrotehničkim zahvatima);
- e) da u vrijeme zadnjeg pregleda nije bilo klasova, metlica, atipičnih biljaka i drugih vrsta žitarica;
- f) da nije bilo divlje zobi (*Avena fatua* L. ili *Avena ludoviciana* Durieu) i bročike (*Galium* sp.).

Usjev heljde priznat će se kao sjemenski ako se utvrdi da je prisutnost tatarske heljde (*Polygonum tataricum* L.) bila manja od 2 %.

TABELA 1.
NORME ZA PRIZNAVANJE SJEMENSKIH USJEVA PŠENICE, JEČMA, ZOB, RAŽI I TRITIKALEA

Kategorija	Osnovno sjeme (O)	Certificirano sjeme	
		prve generacije (C1)	druge generacije (C2)
Genetska čistoća sorte %	99,9	99,8	99,7

Autentičnost i genetska čistoća sorte, odnosno čistoća vrste usjeva strnih žitarica utvrđuje se preciznim pregledom uzorka na nadziranoj jedinici. Za nadziranu jedinicu uzima se površina od 100

m². Nadzirana jedinica od 100 m² uzima se za površinu od 10 ha. Za svakih daljnjih 10 ha nove površine sjemenskog usjeva uzima se nova nadzirana jedinica od 100 m².

II . Kukuruz

1. U proizvodnji hibridnog sjemena kukuruza obavezno je najmanje šest pregleda. Prvi pregled obavlja se u vrijeme kad biljka razvije 5-7 listova, drugi, treći i četvrti za vrijeme oplodnje, peti pred berbu, a šesti pregled prije sušenja.

Usjev hibrida kukuruza priznat će se kao sjemenski (nakon svih pregleda) ako je utvrđeno:

- a) da su majčinske biljke bile udaljene najmanje 200 m od drugih usjeva kukuruza;
- b) da u očinskim biljkama za vrijeme rasipanja polena nije bilo više od 0,1 % netipičnih biljaka;
- c) da u majčinskim biljkama za posljednjeg pregleda u vrijeme oplodnje (rasipanja polena) nije bilo više od 0,1 % netipičnih biljaka;
- d) da u bilo kojem pregledu u vrijeme skidanja metlica na majčinskim biljkama nije bilo više od 0,5 % metlica koje rasipaju polen, odnosno da u sva tri pregleda nije bilo ukupno više od 0,8 % takvih metlica (pod uslovom da 5 % ili više majčinskih biljaka imaju svilu sposobnu za oplodnju);
- e) da u pregledu klipa prije sušenja nije bilo više od 0,1 % netipičnih klipova ili više od 0,2 % klipova sa sjemenom netipičnim po boji, veličini i obliku te drugim svojstvima.

2. Metlice zaperaka, dijelovi metlica ili metlice glavne biljke uračunavaju se u biljke koje su rasipale polen pod uslovom da su centralne i bočne metlice duge 5 ili više centimetara, a da su prašnici izašli iz cvjetova.

3. U proizvodnji hibridnog sjemena na osnovu sterilnosti prašnika na majčinskoj komponenti primjenjivat će se ista mjerila u nadzoru oplodnje (oprašivanja) kao i u proizvodnji s normalno fertilnim komponentama.

4. Za utvrđivanje postotka atipičnih biljaka u majčinske i očinske komponente, kao i za utvrđivanje postotka majčinskih biljaka koje praše polen i imaju sposobnu svilu za oplodnju u proizvodnji sjemenskog kukuruza, uzima se za nadziranu jedinicu 500 biljaka u redu. Na površini do 10 ha uzima se pet nadziranih jedinica, a za svakih daljnjih 10 ha uzima se po jedna nadzirana jedinica više (primjer: za površinu od 10 ha uzima se pet nadziranih jedinica a za 20 ha šest nadziranih jedinica itd.).

Nadzirane jedinice moraju biti ravnomjerno raspoređene na pregledavanoj površini, a o čemu odlučuje odgovorna osoba koja obavlja pregled.

B. METODE ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA NAD SJEMENSKIM USJEVIMA INDUSTRIJSKOG BILJA

I. Suncokret

1. U proizvodnji sortnog sjemena obavezna su najmanje tri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u fazi razvoja 3-4 para listova radi kontrole izolacije i samoniklih biljaka suncokreta u prostoru izolacije.

Drugi pregled obavlja se prije cvatnje radi uklanjanja atipičnih biljaka koje su granate, stršeće i s nasađenim glavama.

Treći pregled obavlja se u početku tehničke zriobe radi provjeravanja jesu li uklonjene biljke koje su granate, stršeće i s nasađenim glavama, te radi utvrđivanja sortnih svojstava biljaka i sjemena.

Usjev suncokreta priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da u usjevu u početku tehničke zriobe nije bilo više od 3 % višecvjetnih biljaka;
- b) da u usjevu u početku tehničke zriobe nije bilo više od 5 % visinom stabljike netipičnih biljaka za sortu i biljaka s nasađenim glavama;
- c) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.

2. U proizvodnji sjemena hibrida i roditeljskih linija suncokreta obavezna su najmanje četiri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u fazi razvoja 3-4 para listova radi utvrđivanja prostorne izolacije, samoniklih biljaka i netipičnih biljaka suncokreta u prostoru izolacije i u samom usjevu.

Drugi pregled obavlja se u fazi potpune butonizacije (pupanja) radi utvrđivanja genetske čistoće usjeva.

Treći pregled obavlja se u fazi početka cvatnje radi kontrole oplodnje i uklanjanja fertilnih biljaka u muškoj sterilnoj komponenti.

Četvrti pregled obavlja se u fazi fiziološke zriobe radi utvrđivanja izjednačenosti usjeva i karakterističnih svojstava biljaka i sjemena tipičnih za liniju-hibrid.

Usjev hibridnog sjemena suncokreta i roditeljskih linija priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da je usjev zasijan na parceli gdje u plodoredu nije bio zastupljen suncokret ili druga uljarica u posljednjih pet godina;
- b) da u usjevu prije cvatnje nije bilo više od 0,2 % netipičnih biljaka;
- c) da u usjevu linija majke i usjevu hibrida na bazi citoplazmatske muške sterilnosti (CMS) u fazi cvatnje nije bilo u sterilnoj formi više od 0,5 % fertilnih biljaka;
- d) da u usjevu linija i hibrida u fazi fiziološke zriobe nije bilo više od 1 % biljaka netipična sjemena;
- e) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4., te da su pravovremeno uklonjene samonikle biljke u prostoru izolacije.

3. Za utvrđivanje postotka atipičnih biljaka u usjevu i postotka fertilnih biljaka u usjevu hibrida na bazi citoplazmatske muške sterilnosti (CMS) u fazi cvatnje, te postotka biljaka s netipičnim sjemenom u fazi fiziološke zriobe uzima se za nadziranu jedinicu 500 biljaka u redu. Na površini od 10 ha uzima se 5 nadziranih jedinica, a za svakih daljnjih 10 ha uzima se po jedna nadzirana jedinica više (primjer: za površinu od 10 ha uzima se 5 nadziranih jedinica, a za 20 ha 6 nadziranih jedinica itd.). Nadzirane jedinice moraju biti ravnomjerno raspoređene na pregledavanoj površini.

II. Soja

Za soju obavezna su najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje radi utvrđivanja genetske čistoće, zakorovljenosti i prostorne izolacije te polijeganja.

Drugi pregled obavlja se u vrijeme zriobe radi provjeravanja genetske čistoće i zakorovljenosti usjeva.

Usjev soje priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da je genetska čistoća kategorije osnovnog sjemena 99,5 %, certificiranog sjemena prve generacije 99 %, a certificiranog sjemena druge generacije 98 %;

b) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4;

c) da intenzitet zakorovljenosti nije veći od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.).

Za utvrđivanje postotka genetske čistoće usjeva soje uzima se za nadziranu jedinicu 500 biljaka u redu. Na površini od 10 ha uzima se 5 nadziranih jedinica, a za svakih daljnjih 10 ha uzima se po jedna nadzirana jedinica.

III. Šećerna repa

1. U proizvodnji sjemena šećerne repe u dvogodišnjem razdoblju, a kad se presadnice proizvode kao naknadni ili postrni usjev, obavezni su jedan pregled u prvoj vegetacijskoj godini i dva pregleda u drugoj vegetacijskoj godini.

Prvi jesenski pregled obavlja se tokom septembra ili oktobra. Ovim pregledom utvrđuje se sklop biljaka, zakorovljenost usjeva, daju se preporuke za njegu usjeva te za vađenje i trpljenje presadnica.

Kad se presadnice proizvode kao glavni usjev, potrebna su dva pregleda u prvoj vegetacijskoj godini i dva pregleda u drugoj vegetacijskoj godini.

U prvoj vegetacijskoj godini prvi pregled obavlja se krajem maja radi utvrđivanja sklopa, genetske čistoće i zakorovljenosti, a drugi tokom septembra ili oktobra radi preporuke za vađenje i trpljenje presadnica.

U drugoj godini prvi pregled obavlja se u maju radi utvrđivanja prostorne izolacije, sklopa i faze razvoja majčinske i očinske komponente i zakorovljenosti, a drugi pregled obavlja se pred žetvu radi utvrđivanja genetske čistoće, zakorovljenosti i procjene prinosa.

2. U proizvodnji sjemena šećerne repe (izravnom sjetvom) obavezna su najmanje tri pregleda. Prvi pregled obavlja se u oktobru u godini sjetve radi utvrđivanja prostorne izolacije, zakorovljenosti i prisutnosti samoniklih biljaka. Drugi pregled obavlja se u maju, a treći krajem juna iduće godine. Ovim pregledima utvrđuje se prostorna izolacija, ostvareni sklop, genetska čistoća sorte, ocjena zakorovljenosti i faze razvoja majčinske i očinske komponente.

Usjev šećerne repe priznati će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da je prostorna izolacija bila u skladu sa normama utvrđenim u tabeli broj 4.;

b) da je usjev zasijan na parceli na kojoj u plodoredu u posljednjih šest godina nije bio zastupljen sjemenski ili industrijski usjev bilo koje vrste iz roda Beta;

c) da u usjevu ili unutar prostorne izolacije u fazi cvatnje nije bilo ni jedne biljke biljnih vrsta divljih repa, stočne repe ili cvekle;

d) da broj netipičnih biljaka nije veći od 3-5 % (na 500 promatranih biljaka).

Pri određivanju postotka netipičnih biljaka koristi se uzorak koji čini 500 biljaka u redu i to za površine: do 5 ha obavezna su tri uzorka, 5-10 ha 5 uzorka i za svaki daljnjih 10 ha po jedan uzorak više.

IV. Lan

Za lan su obavezna najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje radi utvrđivanja genetske čistoće, zakorovljenosti, prostorne izolacije i polijeganja usjeva.

Drugi pregled obavlja se pred žetvu radi utvrđivanja genetske čistoće, zakorovljenosti, polijeganja usjeva i prinosa sjemena.

Usjev lana priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli 4.;
- b) da u drugom pregledu nije bilo korova ambrozije (*Ambrosia artemisifolia* L.) i viline kose (*Cuscuta* spp.), te da vodnjače (*Orobancha ramosa* L.) u oba pregleda nije bilo više od jedne biljke na 10 m²;
- c) da broj netipičnih biljaka nije veći od 3 %.

V. Konoplja

Za konoplju su obavezna najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje radi utvrđivanja prostorne izolacije, zakorovljenosti i genetske čistoće usjeva.

Drugi pregled obavlja se pred žetvu radi utvrđivanja genetske čistoće, izjednačenosti i visine porasta usjeva, te procjene prinosa sjemena.

Usjev konoplje priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.;
- b) da u drugom pregledu nije bilo korova;
- c) da su biljke više od 150 cm;
- d) da broj netipičnih biljaka nije veći od 3 %.

VI. Duhan

Za duhan su obavezna najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se prije pojave cvjetnih pupova radi čišćenja osnovnog tipa od biljaka drugih tipova.

Drugi pregled obavlja se u vrijeme pojave cvjetnih pupova radi uklanjanja svih netipičnih biljaka iz osnovnog tipa.

Usjev duhana priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da broj netipičnih biljaka nije veći od 3 %;
- b) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.;

c) ako se provodi ručna kastracija ili ručno oprašivanje, te za hibride dobivene na bazi muške sterilnosti, prostorna izolacija nije potrebna;

d) da zakorovljenost usjeva nije bila veća od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.).

VII. Uljana repica i uljana rotkvica

Za uljanu repicu i uljanu rotkvicu obavezna su najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje, a drugi u vrijeme kad najmanje 60 % biljaka dostigne tehnološku zriobu.

U prvom pregledu utvrđuje se genetska čistoća, prostorna izolacija i postotak primjese. Svako uzorkovano mjesto mora imati površinu od najmanje 150 m² (100 x 1,5 m).

Najveći dopušteni broj biljaka - primjese po svakom uzorkovanom mjestu iznosi:

Naziv	O	C1	C2
Biljaka koje pripadaju drugoj sorti iste vrste	0	5	10
Biljaka drugih vrsta sjeme kojih se čišćenjem teško izdvaja	0	5	10
Biljaka korova sjeme kojih se čišćenjem teško izdvaja	0	10	25

U drugom pregledu mora se utvrditi genetska čistoća i stepen zriobe.

Usjev uljane repice i uljane rotkvice priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da zakorovljenost nije bila veća od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.);

b) da u usjevu nije bilo primjese drugih sorti iste vrste više nego što je dopušteno za pojedine kategorije sjemena;

c) da nije bilo drugih vrsta ili korova, sjeme kojih se čišćenjem teško izdvaja (više nego što je dopušteno za pojedine kategorije sjemena);

d) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.

VIII. Sirak (zrnaš)

Za sirak su obavezna najmanje tri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme kad biljke imaju 9-10 listova, drugi u vrijeme metličanja, a treći pred žetvu u vrijeme voštane zriobe.

Prvim pregledom utvrđuje se genetska čistoća, porijeklo sjemena, zasijana površina, ujednačenost i prostorna izolacija.

Drugim pregledom provjerava se jesu li uklonjene netipične biljke i biljke s kovrčavom metlicom.

Trećim pregledom utvrđuje se genetska čistoća, ujednačenost i stepen zriobe, te se ocjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

Usjev sirka priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da postotak primjesa drugih biljaka nije bio veći od 0,5 % ili da postotak primjesa drugih sorti sirka nije bio veći od 0,5 %;
- b) da u usjevu nije bilo više od 10 % atipičnih biljaka sirka;
- c) da u usjevu nije bilo biljaka s kovrčavim metlicama više od 1 %;
- d) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.;
- e) da zakorovljenost nije bila veća od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.);
- f) da u usjevu nije bilo vrsta korova roda *Sorghum* kojima se prenose bolesti.

C. METODE ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA NAD SJEMENSKIM USJEVIMA KRMNOG BILJA

I. Krmne korjenjače (repa, mrkva, keleraba i dr.)

Za repu, mrkvu i kelerabu obavezna su najmanje tri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u godini u kojoj se proizvode i sade presadnice ili u kojoj se direktno siju na stalno mjesto. Prvim pregledom utvrđuju se površina, porijeklo i kategorija sjemena, genetska čistoća, prostorna izolacija, zakorovljenost i uzjednačenost usjeva.

Drugi pregled obavlja se početkom vegetacije nakon prezimljenja, a prije cvatnje, radi provjere genetske čistoće, prostorne izolacije i zakorovljenosti.

Treći pregled obavlja se pred žetvu radi utvrđivanja genetske čistoće, davanja preporuke proizvođaču za žetvu i utvrđivanja vremena žetve, te se procjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

II. Krmne kupusnjače (krmni kelj, krmna repica, krmna ogrštica i dr.)

Za krmni kelj obavezna su najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se prije cvatnje biljaka radi utvrđivanja genetske čistoće, porijekla i kategorije sjemena, površine, prostorne izolacije i zakorovljenosti.

Drugi pregled obavlja se pred žetvu radi dopune podataka iz prvog pregleda i davanja preporuke proizvođaču za žetvu i utvrđivanja vremena žetve, genetske čistoće sorte te se procjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

Za krmnu repicu i krmnu ogršticu obavezna su najmanje dva pregleda, i to na način određen za uljanu repicu i uljanu rotkvicu (poglavlje B tačka VII.).

III. Prosolike krmne kulture (krmni sirak, sudanska trava i dr.)

U proizvodnji sjemena krmnog sirka, sudanske trave i drugih prosolikih krmnih kultura obavezna su najmanje tri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme najbujnijeg porasta biljaka, drugi u toku pojave metlica, a treći u voštanoj zriobi.

Prvim pregledom utvrđuju se porijeklo, zasijana površina, genetska čistoća, ujednačenost usjeva, prostorna izolacija, te se daju preporuke proizvođaču.

Drugim pregledom utvrđuje se opšte stanje usjeva, provjerava se genetska čistoća, daju se preporuke proizvođaču za odstranjivanje primjеса i netipičnih biljaka.

Trećim pregledom konačno se utvrđuje genetska čistoća, daju se preporuke proizvođaču za žetvu, te se procjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

IV. Krmne Fabaceae

Za krmne fabacea obavezna su najmanje dva pregleda.

a) Fabaceae-sitnosjemene (lucerka, djetelina i dr.)

Na novozasijanim lucerištima, djetelištima i drugim usjevima sitnosjemenih fabacea obavlja se prvi pregled u istoj godini kad su zasijane radi utvrđivanja porijekla sjemena, zasijane površine, prostorne izolacije i opšteg stanja usjeva. Ako se to sjeme proizvodi poslije prvog otkosa, obavezan je i drugi pregled, koji se obavlja isto kao i drugi pregled na starijim lucerištima i djeteliništima.

Na starijim lucerištima, djeteliništima i drugim usjevima sitnosjemenih fabacea obavlja se prvi pregled u vrijeme pred pupanje (početak pupanja) radi utvrđivanja prostorne izolacije, zakorovljenosti, izgleda usjeva i davanja preporuke proizvođaču za njegu i zaštitu usjeva.

Drugi pregled obavlja se pred košnju usjeva (ubiranje sjemena) radi dopune podataka o stanju usjeva, davanja preporuke proizvođaču za žetvu i utvrđivanja vremena žetve, te se procjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

b) Fabaceae-krupnosjemene (bob, grašak, lupina, grahorica, slanutak, leća i dr.).

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje biljaka radi utvrđivanja porijekla sjemena, zasijane površine, zakorovljenosti, prostorne izolacije, genetske čistoće i opšteg stanja usjeva.

Drugi pregled obavlja se pred žetvu (ubiranje sjemena) radi dopune podataka iz prvog pregleda, davanja preporuka proizvođaču za žetvu, utvrđivanja vremena žetve, te se ocjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

Usjev krmnog bilja pod C. od I. do IV. priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da postotak primjеса drugih sorti nije bio veći od dopuštenog za kategoriju prema tabeli broj 2.;

b) da je prostorna izolacija bila u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.;

c) da zakorovljenost nije bila veća od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.);

d) da u usjevu krmnih okopavina nije bilo korova iz iste porodice koji cvatu istovremeno kao i usjev krmnih okopavina;

e) da u usjevu sirka nije bilo primjеса divljih vrsta sirka (*Sorghum halepense* Pres i dr.);

f) da usjev lucerke, crvene djeteline i drugih sitnosjemenih fabacea nije bio zaražen viličkom kosom (*Cuscuta* spp.);

g) da usjev krmnih fabacea u vrijeme cvatnje nije plegao na više od 80 % površine.

Autentičnost i genetska čistoća, odnosno čistoća vrste sjemenskog usjeva krmnog bilja utvrđuje se pregledom uzoraka na osnovnoj nadziranoj jedinici.

Za sitnosjemene fabaceae za osnovnu nadziranu jedinicu uzima se površina od 100 m².

Za krmne korjenjače, krmne kupusnjače, prosolike krmne kulture i krupnosjemene fabaceae za osnovnu nadziranu jedinicu uzima se:

– ako je sjemenski usjev na površini do 1 ha 100-200 biljaka u ravnomjernim razmacima, na pravcima dviju dijagonalnih linija sjemenske parcele;

–	ako	je	sjemenski	usjev	na	površini:
1	do	2	ha	200-300	biljaka	u
2	do	5	ha	300-500	biljaka	u
5	do	10	ha	500-600	biljaka	u

uzorku;

– za svaki daljnji hektar uzima se po 50 biljaka više.

V. Trave

Za trave su obavezna najmanje dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme klasanja ili metličanja radi utvrđivanja površine, porijekla sjemena, genetska čistoća sorte, prostorne izolacije i tzv. "vremenske izolacije" (za "vremensku izolaciju" potrebno je da su na dotičnoj sjemenskoj parceli prije trave bile uzgajane uzastopno najmanje 4 godine druge poljoprivredne kulture).

Drugi pregled obavlja se u vrijeme zriobe sjemena, a neposredno prije žetve, radi dopune podataka iz prvog pregleda, davanja preporuka proizvođaču za žetvu, utvrđivanja vremena žetve, te se procjenjuje očekivani prinos naturalnog suhog sjemena.

Za trave uzima se za osnovnu nadziranu jedinicu površina od 100 m².

Sjeme trave smije se proizvoditi samo od dvije žetve s jednog usjeva u jednoj, dvije ili više godina, a za neke vrste i tri puta.

Usjev trave priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

- a) da postotak primjesa drugih sorti ili tipova nije bio veći od dopuštenog prema tabeli broj 2.;
- b) da dopuštenih korova za kategoriju O nije bilo više od 0,5 %, a za kategoriju C1 više od 1%.

TABELA broj 2.
DOPUŠTENE PRIMJESE DRUGIH SORTI U POJEDINIM KATEGORIJAMA KRMNOG BILJA

Najveći dopušteni broj biljaka drugih sorti (tipova) na 100m ²	O	C1	C2
1. Krmne korjenjače (repa, mrkva, koraba i dr.) - broj primjesa	0	5	10
2. Krmne kupusnjače (krmni kelj, krmna repica, krmna ogrštica i dr.) - broj primjesa	0	5	10

3. Prosolike krmne kulture (krmni sirak, sudanska trava i dr.) - broj primjesa	0	5	10
4. Sitnosjemene krmne fabaceae (lucerka, djetelina i dr.) - broj primjesa	0	2	4
5. Krupnosjemene krmne fabaceae (bob, grašak, lupina, grahorica, slanutak, leća i dr.) - broj primjesa	0	5	10
6. Trave - primjesa (% klasova, metlica)	0,5	1	2

Sintetičke sorte lucerke ne mogu imati C3 sortnu reprodukciju, nego se iz C1 proizvodi samo C2. Za sjemensku proizvodnju izvorni materijal mora biti isključivo osnovno sjeme.

D. METODE ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA NAD SJEMENSKIM USJEVIMA KROMPIRA

Za krompir su obavezna četiri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u vrijeme kada su biljke visoke 15-20 cm.

Prvim pregledom utvrđuje se porijeklo i kategorija sjemena, zasađena površina, predusjev, zakorovljenost, prostorna izolacija, zdravstveno stanje usjeva i tla, te se provjerava izvršenje čišćenja nasada (negativna selekcija).

Drugi pregled obavlja se u cvatnji.

Drugim pregledom utvrđuje se genetska čistoća, izjednačenost, zdravstveno stanje, te se provjerava izvršenje mjera određenih proizvođaču.

Treći pregled obavlja se neposredno prije prekida vegetacije (uništenja cime).

Trećim pregledom utvrđuje se zdravstveno stanje i očekivani prinos sjemena. Datum uništenja cime određuje se prema nalazu praćenja leta lisnih ušiju ili ranije (tehnoškom zriobom).

Četvrti pregled obavlja se 5-8 dana poslije roka određenog za prekid vegetacije (uništenja cime).

Četvrtim pregledom utvrđuje se: pravilno uništenje cime (bez retrovegetacije), te se uzimaju uzorci za zdravstvenu kontrolu i kontrolno polje.

Genetska čistoća i postotak praznih mjesta utvrđuju se na nadzornoj jedinici, a sve drugo na cijeloj parceli.

Za nadziranu jedinicu uzima se 400 biljaka po hektaru, tako da se dijagonalno na parceli po slučajnom izboru na pojedinim mjestima pregleda 20-40 biljaka.

Na svakom hektaru pregleda se najmanje jedna nadzirana jedinica. Ako je usjev na površini većoj od 5 ha, dovoljno je da se uzme šest nadziranih jedinica.

Prostornu izolaciju usjeva sjemenskog krompira od drugih usjeva određuje odgovorno lice koje obavlja stručni pregled nad sjemenskim usjevom za proizvodnju sjemena.

Usjev krompira priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da su primijenjeni odgovarajući tehnološki postupci (rana sadnja, negativna selekcija - čišćenje, zaštita od lisnih ušiju, prekid vegetacije prema nalazu praćenja leta lisnih ušiju ili tehnološkoj zriobi);

b) da ispunjava mjerila za utvrđivanje zdravstvenog stanja usjeva sjemena i sadnog materijala (Pravilnik o obaveznom zdravstvenom pregledu usjeva i objekata, sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SFRJ", br. 52/86 i 3/87)

E. METODE ZA OBAVLJANJE STRUČNOG PREGLEDA NAD SJEMENSKIM USJEVIMA POVRTNIH KULTURA

I. Jednogodišnje povrtne kulture

Za jednogodišnje povrtne kulture obavezna su najmanje dva pregleda. Ako nakon drugog pregleda nije moguće donijeti konačnu odluku, obavlja se i treći pregled.

Prvi pregled obavlja se kad je više od 50 % biljaka u cvatnji ili u tehnološkoj zriobi, njime se utvrđuje porijeklo sjemena, zasijana površina, stadijski razvoj biljaka, ujednačenost i genetska čistoća biljaka.

Drugi pregled obavlja se pred fiziološku zriobu sjemena, njim se utvrđuje stadijski razvoj biljaka, ujednačenost, genetska čistoća, te se obavlja procjena priroda sjemena.

1. Grašak, grah mahunar, grah zrnaš i bob

Prvi pregled obavlja se u vrijeme cvatnje, a drugi u tehnološkoj zriobi.

2. Paradajz, paprika i patlidžan

Prvi pregled paradajza obavlja se u vrijeme početne zriobe plodova prve etaže, a prvi pregled paprika i patlidžana u početnoj tehnološkoj zriobi.

Drugi pregled paradajza obavlja se u vrijeme pune tehnološke zriobe, tj. kad je više od 50% plodova dospjelo za berbu, a drugi pregled paprika i patlidžana u početnoj fiziološkoj zriobi.

3. Krastavac, dinja, lubenica i tikvica

Prvi pregled obavlja se u vrijeme početne tehnološke zriobe, kad na 70 % biljaka ima bar jedan plod.

Drugi pregled obavlja se kad je 50 % plodova u fiziološkoj zriobi.

4. Salata i endivija

Prvi pregled obavlja kad je 50 % biljaka u tehnološkoj zriobi, tj. u vrijeme pune rozete ili razvijene glavice.

Drugi pregled obavlja se u vrijeme kad je više od 70 % biljaka razvilo cvjetnu stabljiku.

5. Špinat, blitva i radič

Prvi pregled obavlja se u tehnološkoj zriobi, kad je potpuno razvijena lisna rozeta, a drugi početkom cvatnje.

6. Rotkvica

Prvi pregled obavlja se u vrijeme kad je 30-50 % biljaka u tehnološkoj zriobi, a drugi u vrijeme cvatnje.

II. Dvogodišnje povrtne kulture

Za dvogodišnje povrtne kulture obavezna su tri pregleda.

Prvi pregled obavlja se u prvoj godini prije zime, ako su biljke dovoljno razvijene da se može utvrditi genetska čistoća ili u proljeće nakon prezimljenja biljaka.

Prvim pregledom utvrđuje se porijeklo sjemena, zasijana površina, stadijski razvoj biljaka, ujednačenost i genetska čistoća.

Drugi pregled obavlja se u proljeće nakon sadnje sjemenjaka (izvodnica) ili prezimljenja, odnosno u vrijeme razvoja biljaka do početne cvatnje; kad se njime utvrđuje razvijenost biljaka, ujednačenost, zakorovljenost i prostorna izolacija.

Treći pregled obavlja se u vrijeme poslije cvatnje do razvoja sjemena; njime se utvrđuje razvijenost i ujednačenost biljaka, zakorovljenost, te se procjenjuje prinos sjemena.

1. Mrkva, cvekla, peršun, paštrnjak, celer, rotkva i postrna repa

Prvi pregled obavlja se u vrijeme kad je najmanje 30 % biljaka u tehnološkoj zriobi.

Drugi pregled obavlja se u proljeće do razvoja cvjetne stabljike.

Treći pregled obavlja se u punoj cvatnji pa do početka zriobe sjemena.

2. Luk i poriluk

Prvi pregled luka obavlja se u prvoj godini kod potpunog razvoja lukovica, a prase u tehnološkoj zriobi.

Drugi pregled obavlja se u proljeće do početnog razvoja cvjetne stabljike.

Treći pregled obavlja se u punoj cvatnji.

3. Češnjak

Obavljaju se dva pregleda.

Prvi pregled obavlja se u proljeće u razvoju biljaka, a drugi nakon vađenja, kad se utvrđuje genetska čistoća, ujednačenost i procjena prinosa.

4. Kupus, kelj, karfiol i keleraba

Prvi pregled obavlja se prije zime ili u proljeće nakon prezimljenja.

Drugi pregled obavlja se u vrijeme razvoja cvjetne stabljike.

Treći pregled obavlja se u vrijeme cvatnje i razvoja komuški.

Usjev povrća priznat će se kao sjemenski ako je utvrđeno:

a) da postotak primjese drugih sorti i vrsta nije bio veći od dopuštenih za kategoriju sjemena (tabela broj 3.);

b) da zakorovljenost nije bila veća od dopuštene (poglavlje G točka 1.);

c) da je prostorna izolacija u skladu s normama utvrđenim u tabeli broj 4.

Vjerodostojnost i genetska čistoća sjemenskog usjeva povrća utvrđuje se pregledom uzorka na osnovnoj nadziranoj jedinici uzimanjem biljaka na ravnomjernim razmacima bez biranja. Odgovorno lice za obavljanje stručnog pregleda nad usjevom donosi odluku o broju biljaka za utvrđivanje genetske čistoće, a što ovisi o veličini parcele, vrsti i sorti sjemenskog usjeva i cjelokupnom stanju usjeva (broj pregledanih biljaka ne može biti manji od 100).

TABELA broj 3.
NORME ZA GENETSKU ČISTOĆU SJEMENSKIH USJEVA POVRTNIH KULTURA

Dopušteno za kategoriju sjemena (%)					
Osnovno sjeme					
PRIMJESE	Sorata Ekotipova i populacija		Certific. sjeme I	Certific. sjeme II	Certific. sjeme III
1. Primjese drugih sorti	0,00	0,00	0,10	0,25	0,50
2. Primjese netipičnih biljaka (tipova) iste sorte kod:					
- blitve	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- boba	0,00	1,00	1,00	2,00	3,00
- celera	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- cvekles	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- karfiola	0,00	0,50	0,50	1,00	2,00
- dinje	0,00	0,50	1,00	3,00	5,00
- endivije	0,00	0,50	1,00	5,00	8,00
- graham mahunara i zrnaša	0,00	0,10	0,10	1,00	1,00
- graška	0,00	0,50	1,00	2,00	3,00
- kelja	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- keleraba	0,00	1,00	1,00	5,00	5,00
- krastavca	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- kupusa	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- lubenice	0,00	0,50	1,00	5,00	5,00
- luka	0,00	0,50	2,00	5,00	10,00
- motovilac	0,00	2,00	3,00	8,00	10,00
- mrkve	0,00	2,00	2,00	8,00	15,00
- paprike	0,00	0,50	1,00	5,00	8,00
- paštrnjaka	0,00	2,00	3,00	5,00	10,00
- patlidžana	0,00	0,10	0,10	2,00	3,00

- peršuna	0,00	2,00	2,00	5,00	10,00
- prase	0,00	0,50	1,00	3,00	5,00
- radiča	0,00	1,00	1,00	5,00	8,00
- paradajza	0,00	0,10	0,10	2,00	3,00
-repe postrne	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- rotkvice i rotkve	0,00	1,00	2,00	5,00	10,00
- salate	0,00	0,50	0,50	2,00	3,00
- špinata	0,00	2,00	3,00	10,00	15,00
- tikvice	0,00	1,00	1,00	3,00	5,00

F. METODE ZA OSTALE KULTURE I PRIRODNE POPULACIJE - EKOTIPOVE I SL.

U proizvodnji sjemena jednogodišnjih i višegodišnjih poljoprivrednih kultura koje nisu navedene pod A. do E. ovoga pravilnika obavezan je onoliki broj pregleda kojim se mogu utvrditi uslovi iz člana 3. ovoga pravilnika.

Usjev se neće priznati kao sjemenski ako je zakorovljenost bila veća od ocjene 1 (poglavlje G tačka 1.).

Nadzor nad proizvodnjom usjeva priznatih ekotipova koji se nalaze u proizvodnji, član 2. stav 1. tačka 3. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja, za krmno i povrtno bilje i trave obavlja se na osnovu odredaba pravilnika, a ti sjemenski usjevi moraju ispunjavati predviđene minimalne uslove za priznavanje sjemenskog usjeva.

G. ZAJEDNIČKE ODREDBE

1. Za poljoprivredne kulture u kojih zakorovljenost nije posebno označena u ovom pravilniku, ta se jačina napada utvrđuje ovim ocjenama:

- ocjenom 0 - kad nema korova,
- ocjenom 1 - kad je slaba zakorovljenost,
- ocjenom 2 - kad je srednja zakorovljenost,
- ocjenom 3 - kad je jaka zakorovljenost.

2. Ako odgovorno lice koje obavlja pregled nad sjemenskim usjevom u obavljanju pregleda utvrdi prisutnost korova koji mogu ugroziti sjemenski usjev, a oni nisu naznačeni kod pojedinih kultura, tada to lice određuje stepen ugroženosti usjeva i to uzima u obzir pri odlučivanju o priznavanju sjemenskog usjeva.

H. KONTROLNO POLJE

Kontrolno polje je ogledno polje za provjeru obavljenog stručnog pregleda nad sjemenskim usjevima. Uzorke sjemena usjeva sa svake kontrolisane površine koje je priznato u kategoriju predosnovno, osnovno i certificirano sjeme prve generacije (C1) i određena količina (10%) pregledanog sjemena kategorije certificirano sjeme druge generacije (C2) uzima zaposlenik ovlaštene ustanove u momentu žetve, odnosno berbe, a prije predaje sjemena u skladišta, dorade sjemena ili silose. Ovlaštena ustanova organizuje sjetvu na jednoj lokaciji u dva ponavljanja, a veličina parcele i ostali elementi postavljanja polja uskladit će se s postojećim pravilnicima o načinu i postupku ispitivanja sorti u sortnim ogledima u svrhu priznavanja sorti.

TABELA broj 4.
NORME ZA MINIMALNE PROSTORNE IZOLACIJE SJEMENSKIH USJEVA OD USJEVA DRUGIH
SORTI I BOTANIČKIH VRSTA S KOJIMA SE KRIŽAJU

Za kategoriju			
Kultura	Osnovno	Ostale,	m m
1	2	3	
1. Blitva (<i>Beta vulgaris</i> var. <i>ciaola</i>)	2000	1500	
2. Bob (<i>Vicia faba</i>)	500	400	
3. Celer (<i>Apium graveolens</i>)	2000	1500	
4. Cvekla (<i>Beta vulgaris</i> var. <i>esculenta</i>)	2000	1500	
5. Dinja (<i>Cucumis melo</i>)	1000	600	
6. Djetelina (<i>Trifolium pratense</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>T. repens</i> , <i>Medicago sativa</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>Trifolium incarnatum</i> , <i>Tr. alexandrinum</i> , <i>Onobrychis viciifolia</i> i dr.)	800	600	
7. Duhan (<i>Nicotian tabacum</i>)	3	3*	
Duhan	400	400**	
8. Endivija (<i>Chichorium endivia</i>)	2000	1500	
9. Grah (<i>Phasaeolus vulgaris</i>)	500	300	
10. Grahorice (<i>Vicia</i> sp.)	300	300	
11. Grašak (<i>Pisum</i> sp.)	1000	500	
12. Gorušica (<i>Sinapis alba</i>)	600	400	
13. Heljda (<i>Fagopyrum esculentum</i>)	1000	500	
14. Ječam (<i>Hordeum sativum</i>)	3	3	
15. Karfiol (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>)	2000	1000	
16. Keleraba (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gongilodes</i>)	2000	1000	
17. Kelj (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabauda</i>)	2000	1000	
18. Kelj stočni (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i>)	2000	1000	
19. Kelj pupčar (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemifera</i>)	2000	1000	
20. Konoplja (<i>Cannabis sativa</i>)	2000	1500	
21. Broskva (<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>)	2000	1000	
22. Krastavci (<i>Cucumis sativus</i>)	1000	600	
23. Krompir (<i>Solanum tuberosum</i>)	3	3	
24. Kukuruz (<i>Zea mays</i>)	200	200	
25. Kupus (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i>)	2000	1000	
26. Lan (<i>Linum usitatissimum</i>)	200	200	
27. Leća (<i>Lens esculenta</i>)	500	300	
28. Lubenica (<i>Citrullus vulgaris</i>)	1000	600	
29. Lucerna (<i>Medicago sativa</i>)	1000	600	
30. Luk crni (<i>Allium cepa</i>)	2000	1500	
31. Luk bijeli (<i>Allium sativum</i>)	3	3	
32. Luk kozjak (<i>Allium ascalonicum</i>)	2000	1500	
33. Lupina (<i>Lupinus</i> sp.)	500	400	
34. Motovilac (<i>Valerianella olitoria</i>)	2000	1500	
35. Mrkva (<i>Daucul carota</i>)	500	500	
36. Paprika (<i>Capsicum annuum</i>)	500	300	
37. Paštrnjak (<i>Pastrnaca sativa</i>)	500	400	
38. Patlidžan (<i>Solanum melongena</i>)	500	400	
39. Peršun (<i>Petroselinum hortense</i>)	500	300	
40. Prasa (<i>Allium porrum</i>)	2000	1500	
41. Proso (<i>Panicum miliacem</i>)	50	50	
42. Pšenica (<i>Triticum vulgare</i>)	3	3	
43. Radič (<i>Cichorium intybus</i> var. <i>foliasus</i>)	2000	1500	
44. Paradajz (<i>Lycopersicum esulentum</i>)	500	300	
45. Raž (<i>Secale cereale</i>)	300	250	
46. Repa postrna (<i>Brassica rapa rapifera</i>)	1000	600	

"Službene novine Federacije BiH", br. 14/04

47. Repa šećerna (*Beta vulgaris* var. *altissima*) 1000 1000
48. Repa stočna (*Beta vulgaris* var. *crassa*)
stočna repa od šećerne repe i drugih
podvrsta *Beta vulgaris* 1000 1000
49. Repica uljana (*Brassica napus* var. *oleifera*) 1000 600
50. Rotkva (*Raphanus sativus* var. *major*) 1000 600
51. Rotkvica (*Raphanus sativus* var. *radicula*) 1000 600
52. Ricinus (*Ricinus communis*) 500 400
53. Salata (*Lactuca sativa*) 500 300
54. Sirak obični (*Andropogon sorghum*) 500 300
55. Soja (*Glycine max* L. Merrile) 3 3
56. Suncokret (*Helianthus annuus*) 1500 1000
57. Sudanska trava (*Andropogon sudanensis*) 500 300
58. Špinat (*Spinacea oleracea*) 2000 1500
59. Špinat novozelandski (*Petragonia expansa*) 1000 600
60. Tikve (*Cucurbita pepo*) 1000 600
61. Trave rodovi (*Poa*, *Festuca*, *Agrostis*,
Phalaris, *Alopecurus*, *Phleum*, *Lolium*,
Setaria *Arhenatherum*, *Dactylis* i dr.) 200 200
62. Triticale (*Triticasecale* NJittmack) 300 250
63. Zob (*Avena sativa*) 3 3

Ove se udaljenosti mogu umanjiti ako postoji dovoljna zaštita od svakog neželjenog stranog oprašivanja, a o čemu odlučuje odgovorno lice koja obavlja pregled nad usjevima.

* isti tip duhana

** izolacija između dva različita tipa duhana